

DİLÇİLİK

UOT 81'373; 001.4

ONOMASTİKADA SÖZ YARADICILIĞI MƏSƏLƏSİNƏ DAİR

R.Y.HƏBİBLİ

*Bakı Dövlət Universiteti**rhabibli@bsu.edu.az*

Məqalədə Azərbaycan dili materialı əsasında xüsusi adlar sistemindəki söz yaradıcılığı prosesləri araşdırılır. Əsas məqsəd xüsusi adların yaranma üsullarının, sözyaratmanın spesifik xüsusiyyətlərinin müəyyənləşdirilməsidir. Tədqiqat materialı göstərir ki, Azərbaycan dilinin onomastik leksikasının zənginləşməsində leksik-semantik üsul mühüm rol oynayır. Müəyyən edilmişdir ki, xüsusi adların yaranmasının əsasında onimləşmə, leksikləşmə və s. kimi müxtəlif qrammatik proseslər durur. Xüsusilə qeyd olunur ki, onimiyaratma prosesində eponimləşmə, okkazional derivasiya, kompozisiya üsulu ilə də müxtəlif leksik vahidlər əmələ gəlir. Aparılan araşdırma onimiyaratmanın ümumnəzəri məsələlərini dəqiqləşdirir, onimləşmə proseslərinin qavranılmasına kömək edir, nominasiya prosesində təfəkkür fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini üzə çıxarmağa imkan verir. Alınmış nəticələr sözyaratmanın ümumi məsələlərinin gələcəkdə daha dərinən öyrənilməsinə kömək edəcəkdir.

Açar sözlər: xüsusi adlar, nominasiya, onimiyaratma üsulları, onimləşmə, okkazional derivasiya

İnsan cəmiyyətinin və idrakın daimi inkişafı dil qarşısında həyatın və insan fəaliyyətinin bütün sahələrini yeni adlarla təmin etmək vəzifəsini qoyur. Hər dil sistemi müxtəlif adlandırma vasitələrinə malikdir. “İnsanın linqvokreativ fəaliyyəti, onun mühüm aspektlərindən biri olan söz yaradıcılığı təkcə mücərrəd struktur və modellər əsasında, insan faktorunu nəzərə almadan öyrənilə bilməz” (1, 353).

Söz yaradıcılığı (derivasiya) dil sisteminin bir halqası kimi insanın xarici və daxili təcrübə elementlərinin işarələrini formalaşdırır. Söz yaradıcılığının əsas məqsəd və vəzifələrinə uyğun olaraq onu nominasiya proseslərinə xidmət edən vasitələr, vahidlər, əlaqələr və s. sistemi kimi müəyyənləşdiririk. Bir çox inkişaf etmiş dillərdə məhz bu sistem söz çərçivəsində ətraf aləm obyektlərinin adlandırılması vəzifəsini yerinə yetirir. Söz yaradıcılığının onomasioloji aspektlərini təsvir edərək onun əsas cəhətlərini müəyyən etmək mümkündür: söz yaradıcılığının bütün vasitələri, üsulları və modelləri nominasiya məsələlərinə

xidmət etmək üçün yaranır və mövcud olur.

Söz yaradıcılığının əsas aspektləri həm ümumdilçilik nəzəriyyəsi və metodologiyası, həm də dilçiliyin ən yeni nailiyyətləri baxımından tədqiqatçılarda böyük maraq doğurur. Şübhəsiz ki, məhz bu tədqiqatlar nəticəsində söz yaradıcılığı dilçiliyin sistemli şəkildə inkişaf edən sahəsi olmuşdur. Bununla belə, söz yaradıcılığı tədqiqatçılar qarşısında elmi bazanın genişləndirilməsi üzrə yeni vəzifələr qoyur.

Məqalə xüsusi adlar sistemində söz yaradıcılığı proseslərinin təhlilinə həsr olunmuşdur. Araşdırmanın məqsədi Azərbaycan dilində xüsusi adların yaranma üsullarının, sözyaratmanın spesifik xüsusiyyətlərinin müəyyənləşdirilməsidir. Tədqiqatın obyektı müasir Azərbaycan dilindəki xüsusi adlar, predmeti isə onların yaranma üsullarıdır.

Tədqiqat zamanı təsviri, müqayisəli, komponent təhlili metodlarından, habelə müşahidə, ümumiləşdirmə üsullarından istifadə olunmuşdur.

Onimyaratma prosesi: xüsusiyyətləri, üsulları. Yeni adlara və yeni mənalara dildə hər zaman ehtiyac duyulur. Söz yaradıcılığı sahəsində yeni mənənin meydana çıxması həmişə yeni sözün yaranması ilə bağlıdır. Derivasiya aspekti onomastik vahidlərin struktur-semantik tərtibatının xüsusiyyətlərini üzə çıxarmağa imkan verən rakurslardan biridir. Onimyaratma (onomastik derivasiya) xüsusi nominasiya aktıdır. Onun məqsədi yeni adın yaradılması, yeni leksik vahidlərin modelləşdirilməsidir. Onim yaradıcılığı öz əsas funksiyalarına görə adların meydana çıxması və istifadəsi ilə əlaqədardır. Dil sistemində onim yaradıcılığı özünəməxsus yer tutur, yaranan vahidlərin xarakterinə görə leksik səviyyəyə mənsubdur, ancaq onların yaradılma formalarına və ifadə vasitələrinə görə qrammatika səviyyəsinə yaxınlaşır. Onun formalaşması müəyyən nominativ vəzifənin yerinə yetirilməsinə tabedir. Onimyaratma prosesi xüsusi adın semantikasının, yəni leksik mənənin meydana çıxmasından başlanır. Prosesin sonrakı mərhələsində motivləşdirən sözün axtarışı gedir, nəticədə sözyaratma modelləri əsasında yeni onim əmələ gəlir. Məzmun baxımından onomastik derivasiya yeni motivləşmiş sözün yaradılmasından ibarətdir. “Sözün derivativ inkişafı onun derivasiya xüsusiyyətlərinin realizasiyasını nəzərdə tutur ki, bu xüsusiyyətlərin daşıyıcısı sözün morfem-motivasiya planıdır. Bu plan digər leksemlərin və leksik-semantik variantların motivasiya mənbəyi kimi xidmət etməyə və derivasiya/motivasiyanın obyektı kimi çıxış etməyə qadirdir” (2).

Hər düzəltmə söz yeni ad, yeni məna strukturuna malik vahiddir və o artıq mövcud olan, hazır dil vahidləri bazasında, müəyyən əməliyyatların gedişində yaradılır. Nominasiya vahidlərinin formalaşması vəzifəsinə xidmət edən onim yaradıcılığı dilin xüsusi yarım sistemi kimi bu vahidlərin modelləşdirilməsi üçün müəyyən vasitələrə malikdir.

Onimyaratma prosesinin nəticəsi xüsusi nominativ şəraitdən asılıdır. Nominativ şərait bir neçə komponentdən ibarətdir: adlandırılan obyektin növü, adverən subyekt, tarixi dövr, nominasiya prinsipləri, nominasiyanın təbii və süni,

ilkin və ya təkrar xarakter daşması, onomastik sistem. İnsan şüurunda əks olunan konkret predmetin və səs kompleksinin birləşməsi müəyyən nominativ şəraitdə baş verir. Adın seçilməsi üçün baza dilin lüğət ehtiyatıdır. Onimlər ya ümumi sözlər, ya da digər xüsusi ad qrupları əsasında yaradılır. Onimyaratma prosesində üç mövqeyə əsasən qərar vermək məqsədəuyğundur: 1) ad qəbul olunmuş qaydalar və ya modellər əsasında yaradılmalı, yoxsa ənənəvi stereotipləri pozmalı; 2) emosiya və obrazlara (mücərrəd adlara) müraciət etməli, yoxsa konkret adlardan istifadə etməli; 3) advermənin rəşional, yoxsa oyun modelindən istifadə etməli.

Onomastik sözyaratma sisteminin vahidləri – sözyaratma paradıqması, sözyaratma cütü, sözyaratma tipi, sözyaratma zənciridir. Sözyaratma paradıqması eyni yaradıcı bazası, ümumi üzvü – formantı olan və sözyaratmanın eyni pilləsində yerləşən törəmələrin məcmusudur. Sözyaratma zənciri (sırası) – eyniköklü sözlərin cərgəsi, söz yaradıcılığında iştirak edən eyni formantlı törəmə sözlərin cəmidir. Komponentlərin sayına görə zəncir binar və polinar olur. Binar zəncir yuvanın başlanğıc sözündən və bir törəmədən, polinar zəncir isə başlanğıc söz və iki və daha artıq törəmədən (derivatdan) ibarət olur. Derivat onimyaratmanın əsas obyektidir, onimyaratma tipinin elementidir. Onimyaratma tipi eyni formantın köməyi ilə düzələn, eyni mənanı ifadə edən sözdüzəltmə cütlüklərinin məcmusudur.

Sözyaratma tipləri yuvada birləşir. Yuva onim yaradıcılığının mürəkkəb kompleks vahidlərindən biridir. Sözyaratma yuvasının strukturu dedikdə, müəyyən sözyaratma tiplərinə aid olan törəmələrin məcmusu başa düşülür. Bu struktura daxildir: 1) yuvanın əsası, zirvəsi; 2) yuvanın digər üzvləri. Sözyaratma yuvasının elementləri derivasiya sırası və sözdüzəltmə paradıqmasıdır. Bir kökdən ibarət onimlər sözdüzəltmə yuvası yaradır və onun dominantı olur. Yuva bir onomastik vahidin digərinə ardıcıl tabe olması prinsipi üzrə qurulur. Onun əsası, zirvəsi törəmə olmayan başlanğıc sözdür. Yuvanın başlanğıc sözləri kimi müxtəlif onimlər çıxış edə bilər. Onlar iki və daha çox sözdüzəltmə zəncirindən ibarət yuvalar əmələ gətirir. Məsələn, Zülfüqar – Zülfü – Zülü – Zülüş, Gülarə - Gülü – Gülüş, Vüsal – Vüsalə, Bünyad – Bünyadzadə - Bünyadlı – Bünyadabad, Abbas – Abbasabad – Abbasbəyli – Abbasqulular – Abbaskənd – Abbaslı – Abbasxanlı; Xəzər (etnonim) – Xəzər (hidronim) – Xəzər (kənd) – Xəzər (dağ) – Xəzər (şəxs adı) – Xəzəryanı (region) və s. Xüsusi adların yaranması zamanı derivasiya ilə yanaşı, yeni leksik vahidin formalaşması, apelyativləşmədən onimləşməyə keçid baş verir.

Sözdüzəltmə cərgələri həm onimlərdən, həm də apelyativlərdən ibarət ola bilər: Türk – Türkiyə – türklər – türkcə; Azərbaycan – Azərbaycan dili – azərbaycanlı – azərbaycanca – azərbaycançılıq – antiazərbaycan və s. Bəzi hallarda bir apelyativdən xüsusi adların müxtəlif cərgələri yarana bilər: çinar – Çinarə (şəxs adı) – Çinarlar (kənd) – Çinarlı (kənd) – Çinartala (kənd). Beləliklə də, “substandart toponim və antroponimlərin leksik fonunun assosiativ əlaqələri törəmə vahiddə yeni derivatlara həyat verən özünəməxsus prototiplər

kimi sözdüzəldici modellərin köməyi ilə həyata keçirilir” (5, 37).

Onimlərin endosentrik söz yaradıcılığı, bir qayda olaraq, hipokoristik, kiçiltmə formaların yaranmasına gətirib çıxarır. Hipokoristika dedikdə, bütöv şəxs adlarının kiçiltmə antropovariantları başa düşülür. Şəxs adlarından törəmələrin – derivatların yaranması bir çox dillərin antroponimikasında xüsusi yer tutur. Bu adların yaranması emosionallıqla əlaqədardır. Kiçiltmə və əzizləmə məqsədilə formalaşan adlar şəxs adlarının ixtisar edilmiş, fonetik dəyişikliyə uğramış, morfoloji əlamətlər qəbul etmiş formasıdır. Məsələn, Səlimə – Səliş, İbrahim – İbiş, Edvard – Eddi – Ted, Nikolay – Kolya və s. Ekspressiv-emosional onomaformalar çox fərdi və subyektivdir, bu, daşıyıcının və onun əhatəsinin sosial statusu, tərəfdaşlar arasında münasibətlərin xarakteri və nitq kommunikasiyasının müəyyən aktında onların konkret ünsiyyət situasiyası ilə müəyyənləşir.

Dildə söz oyunu imkanlarından istifadə okkazional derivasiyanı şərtləndirir. Bu proses dil sisteminin implisit mexanizmlərini və imkanlarını aşkara çıxaran yaradıcı koqnitiv akt kimi izah oluna bilər. Okkazional derivasiya proseslərində dünya haqqında yeni biliklər yaradılır, gizli və periferik mənalər aktuallaşır. Mənalərin innovativ çalarları müəllif, yaradıcı şəxsiyyət tərəfindən verilir. Funksional planda okkazional derivasiya dil daşıyıcısının müxtəlif kommunikativ məqsədlərini əks etdirir: müvafiq predmet və mücərrəd realilər üçün nominasiyaların yaradılması; fərdin dünyanın dil mənzərəsinə subyektiv-emosional münasibətinin ifadəsi; şəxsiyyətin dəyərlər sisteminin xüsusiyyətləri. Qeyri-standart derivasiyanın obyektı və nəticəsi şəxsiyyətin koqnitiv, emotiv, aksioloji və pragmatik səviyyələrdə spesifikasını əks etdirən okkazionalizmdir (məsələn, SABAHA – SAvadlı, BACAriqlı, HAZırlıqlı, İMZA – İlhamla Mehribanla Zirvələrə Azərbaycan və s.).

Okkazional derivasiya kreativ təfəkkürün və dil daşıyıcısının – poetik mətn müəllifinin dil şüurunun xüsusiyyətlərini açan fərdi-müəllif yaradıcılıq prosesidir ki, bu da müəllifin yaradıcılıq metodu və bədii-estetik konsepsiyası ilə şərtlənir. O, okkazional derivatlar sistemi vasitəsilə müəllifin daxili “eqo”-sunun inikası kimi çıxış edir, müəllifin emosional-intellektual və dünyagörüşü mövqelərinin, onun dəyərlər sisteminin unikallığını təcəssüm etdirir. Bədii (poetik) mətndə okkazional derivasiya söz oyunu potensialının həyata keçirilməsidir, bu zaman dil daşıyıcısının – müəllifin konkret məqsədlə təqdim etdiyi implisit və periferik mənalər aktuallaşır. Bu aspektdə okkazional derivasiya söz oyununun bir növü, derivasiya oyunu kimi nəzərdən keçirilə bilər. Yaradıcı derivasiya aktlarında müəllifin poetik dünya mənzərəsi yaradılır. Verbal səviyyədə poetik dünya mənzərəsinin fraqmentləri öz yaradıcısının həqiqi hissələrini, emosiyalarını, niyyətlərini gizləməyə imkan verir. Bu zaman ötürülən məzmun deyil, dil vasitələrinin forması – okkazionalizmlər xüsusi nəzərə çarpdırılır. Okkazional derivasiyanı poetik sözün derivasiya potensialını və koqnitiv-estetik xüsusiyyətlərini əks etdirən təfəkkür və nitq aktlarının sinkretizminin nəticəsi kimi izah etmək olar. Okkazional söz yaradıcılığında

okkazonal morfem və leksemlərin düzəlməsi çox fərddir, dil daşıyıcısından asılıdır.

Apelyativləşmə (xüsusi adların ümumi isim funksiyasında istifadəsi) həm onomastikada, həm də bütövlükdə dilçilikdə mühüm yerlərdən birini tutur. Apelyativləşmə dilin yeni leksik vahidlərlə zənginləşməsinə kömək edən təkrar adların yaradılması üsullarından biridir (Rentgen – rentgen, Paster – pastemizasiya, Boykot – boykot və s.). Bəzi hallarda onlar müəyyən üslubi yük daşıyır, ekspressiyanın ifadə vasitəsi kimi xidmət edir və danışana imkan verir ki, adlandırılan obyektə öz münasibətini ən yaxşı şəkildə bildirsin. Təsadüfi deyil ki, dilçilər antroponimlərin mənasının dəyişilməsi nəticəsində meydana çıxan vahidləri həm nominativ, həm də səciyyələndirici xarakterli hesab edir. Ümumi isimlər kateqoriyasına elə xüsusi adlar köçürülür ki, cəmiyyət üçün dəyərli, əhəmiyyətli olan anlayışlar bildirməyə başlayır, buna görə də apelyativləşmə çox mühüm hadisədir. O, cəmiyyət həyatı sıx bağlı olduğundan, onun sosiolingvistik və lingvokulturoloji xarakteri ön plana çıxır. Apelyativləşmiş onomastik vahidlər xaraktercə bir-birindən fərqlənir. Bu fərqlər etnosun milli mədəniyyətinin spesifikasiyasını əks etdirir, bu da həmin cəmiyyət üçün məhz hansı obyektlərin, maddi və mənəvi həyat hadisələrinin əhəmiyyətli olduğunu başa düşməyə imkan verir. Apelyativləşmiş onimlər müxtəlif nominasiya proseslərinin xüsusiyyətlərini öyrənmək və müvafiq olaraq, etnosun kulturoloji xüsusiyyətləri ilə tanış olmaq üçün şərait yaradır.

Eponimləşmə, yəni xüsusi adların terminoloji və nomenklatur adlar tərkibində işlənməsi apelyativasiya ilə eyni mövqə tutan müstəqil proses kimi nəzərdən keçirilir. Onun nəticəsi eponim – deonimləşmiş törəmədir. Ancaq tədqiqatlar göstərir ki, eponim termini xüsusi adın ümumiyyətlə çevrilməsindən alınan leksik vahidi daha dəqiq işarə edir. Bu cür xüsusi adlar ümumiləşdirmə funksiyası qazanır, fərdi əlamətlərini, xüsusi predmetlə əlaqəsini itirir (məsələn, şovinizm – hər zaman pafosla danışan fransız əsgər Nikolya Şovenin adından). Apelyativləşmə ilə eponimləşmənin arasında oxşarlıq hər iki halda fəaliyyət göstərən dil mexanizmlərinin uyğunluğundadır, fərqlər isə hər iki proses nəticəsində meydana çıxan leksik vahidlərdə özünü göstərir.

Dilçilik ədəbiyyatında “kompozit” kompozisiya üsulu ilə, yəni əsasların birləşdirilməsindən düzələn leksik kimi izah olunur. Hər kompozit mürəkkəb söz, lakin hər mürəkkəb söz kompozit hesab edilmir. “Kompozit” termininə ədəbiyyatlarda “psevdo-kompozit”, yaxud “saxta kompozit” termini qarşı qoyulur. Toponimiyada psevdo-kompozitlər həqiqi kompozitlərdən şəkildə ayrılma və leksik-semantik üsulla əmələ gəlir. Buna görə də toponimik saxta kompozitlər dedikdə, ən azı iki kök morfeimdən ibarət adlar nəzərdə tutulur ki, bu morfeimlərdə kompozisiya prosesi, yəni əsasların birləşməsi toponiməqədərki səviyyədə baş verir (Bu barədə bax: 3). Bu cür adlar (törəmələr) semantik üsulla, yəni apelyativin və ya antroponimin toponimləşməsi yolu ilə düzəlir: Pərioglular, Qaraqaşlı, Ağköynək, Qarabaqqal, Qarapapaq, Qaragöz, Bayramkoxalı, Şahnəzərli, Şıxbabalı, Topalhəsənli, Abbasbəylilər, Qaraqurbanlılar,

Soğanverdilər, Əlimərdanlı, Qaraməmmədli, Dəymədağlı, Qarakişilər, Allah-qulular və s. Ümumiyyətlə, “Azərbaycan onomastikasında gedən əsas proseslərdən biri toponim yaradıcılığı prosesinin izlənməsi, onun fərqləndirici xüsusiyyətlərinin aşkara çıxarılmasıdır. Eyni mənanı ifadə edən, lakin müxtəlif dillərə məxsus sözlərin birləşərək bir obyektə ifadə etməsi prosesi tarixi baxımdan təhlil edilir, toponim yaradıcılığında həmin ifadə edilən obyektin ən səciyyəvi cəhətlərinin nəzərə alınması səbəbləri konkret faktlarla izah olunur” (4).

Nəticə. Beləliklə, xüsusi adlar bazasında söz yaradıcılığı dilin leksik sisteminin əsas mənbələrindən biridir. Xüsusi adların mahiyyəti onların əmələgəlmə mexanizmlərinin müşahidəsi zamanı daha aydın başa düşülür. Söz yaradıcılığında onomasioloji üsul onimlərin bu və ya digər qrupunun yaranmasının real yolunu göstərməli, nominativ prosesin özünəməxsusluğunu üzə çıxarmalıdır. Bu üsul onimyaratma prosesini aydınlaşdırır, onimlərin izahı üçün etibarlı material təqdim edir. Həmin üsulun tətbiqi zamanı xüsusi adların spesifikasiyasını nəzərə almaq lazımdır. Unutmaq olmaz ki, onim yaradıcılığı tək cəmiyyətə lazım olan miqdarda yeni adların daimi yaradılması ilə deyil, həm də dilin lüğət tərkibində kifayət qədər törəmə vahidlərin olması və onların normal fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlıdır. Bütün bunlar onun tətbiqi onomastikada xüsusi mövqeyini şərtləndirir.

Yekun olaraq deyə bilərik ki, onomastikada adyaradıcılığı onimyaratma tiplərinin xüsusiyyətlərini, dildaxili və dilxarici amillərin təsiri ilə baş verən semantik və struktur dəyişiklikləri, söz yuvalarının formalaşmasını, bütövlükdə sözdüzəltmə sistemini, müxtəlif onimik törəmələri və onların yaranma yollarını və s. öyrənir. Aparılan araşdırma onimləşmə proseslərinin qavranılmasına kömək edir, onimyaratmanın ümumənəzəri məsələlərini dəqiqləşdirir, nominasiya prosesində təfəkkür fəaliyyətinin xüsusiyyətlərini, söz yaradıcılığı proseslərinin tipologiyası və spesifikasiyasını üzə çıxarmağa imkan verir.

ƏDƏBİYYAT

- 1.Абросимова Л.С. Полипарадигмальный подход в исследовании словообразования / Л.С.Абросимова, В.Ф. Новодранова // Когнитивные исследования языка. 2016. № 27, с. 348-355. URL <https://www.researchgate.net/> müraciət 06.11.2017
- 2.Голев Н.Д. Словообразование как эволютивный процесс // Русский язык в школе, 2010. №12, с.39-44
- 3.Касим Г.Ю. Псевдокомпозицы в топонимии // Вопросы ономастики, вып.12. Свердловск, 1977, с. 67-75
- 4.Мəşədiyev Q. Azərbaycan onomastikasında gedən proseslər / Q.Мəşədiyev. – URL <http://azerbaycanli.org/az/page1350.html> müraciət 28.04.2016
- 5.Пономарева О.Б. Когнитивные и прагмо-стилистические аспекты семантической деривации (на материале английского языка в сопоставлении с русским и немецким языками) / О.Б.Пономарева. Тюмень: ТюмГУ, 2005, 164 с.

К ВОПРОСУ О СЛОВООБРАЗОВАНИИ В ОНОМАСТИКЕ

Р.Ю.ГАБИБЛИ

РЕЗЮМЕ

В статье на материале азербайджанского языка рассматриваются словообразовательные процессы в системе собственных имен. Основная цель – определение способов образования собственных имен, особенностей словообразования. Материалы исследования показывают, что лексико-семантический способ играет важную роль в обогащении ономастической лексики азербайджанского языка. Установлено, что в основе образования собственных имен лежат такие процессы, как онимизация, лексикализация и другие грамматические процессы. В частности, отмечается, что в процессе онимообразования различные лексические единицы формируются также и способами эпонимизации, окказиональной деривации, композиции. Проведенное исследование уточняет общетеоретические проблемы онимообразования, способствует пониманию процессов онимизации, выявлению особенностей мыслительной деятельности в процессе номинации. Полученные результаты в дальнейшем помогут при более глубоком изучении общих проблем словообразования.

Ключевые слова: собственные имена, номинация, способы онимообразования, онимизация, окказиональная деривация

THE PROBLEM OF WORD-FORMATION IN ONOMASTICS

R.Y.HABIBLI

SUMMARY

The article deals with the word formation processes in the system of proper names on the material of the Azerbaijani language. The main purpose is to determine the methods of word formation of proper names, the peculiarities of word formation. The materials of the research indicate that the lexical-semantic method plays an important role in the enrichment of the onomastic vocabulary of the Azerbaijani language. It has been found that such processes as onymization, lexicalization and other grammatical processes underlie the formation of proper names. It is particularly noted that the different lexical units are also formed during the process of onym formation through the methods of eponymization, occasional derivation, composition. The study clarifies general theoretical issues of onym formation, promotes understanding the processes of onymization, revealing the peculiarities of mental activity in the process of nomination. The achieved results will help during the deeper study of the general issues of word formation in future.

Keywords: proper names, nomination, methods of onym formation, onymization, occasional derivation